

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

OSTRAVA

Inspekční zpráva

Dětský domov, Ostrava - Hrabová, Reymontova 2a

Reymontova 2a, 720 00 Ostrava - Hrabová

Identifikátor školského zařízení: 600 031 683

Termín konání komplexní inspekce: 22. - 25. leden 2001

Čj.	122 018/01-05062
Signatura	kn6pu236

CHARKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ

Dle předloženého Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení čj. 11 446/99-21 ze dne 21. 1. 1999 je zřizovatelem příspěvkové organizace Dětský domov Ostrava - Hrabová Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.

Tab.č. 1: kapacita a naplněnost

Kapacita dětského domova	36
Evidenční stav	36
Počet výchovných skupin	3
Počet svěřenců fyzicky přítomných v zařízení	33
Počet svěřenců na útěku	0
Počet svěřenců v předpěstounské péči	1
Počet svěřenců umístěných na týd. pobyt v internátech SpŠ a SOU	2
Počet svěřenců na dohodu	2
Počet svěřenců s nařízenou ústavní výchovou	31
Počet svěřenců umístěných v DD na předběžné opatření	3
Počet svěřenců v péči neurologa	1
Počet svěřenců v péči DPA, DPL	0

Dětský domov zabezpečuje náhradní výchovu pro děti a mládež ve věku od 3 do 18 let, případně do ukončení jejich profesní přípravy, u nichž byla soudem nařízena ústavní výchova nebo vydáno předběžné opatření. Svěřenci jsou do domova umísťováni výhradně prostřednictvím spádových diagnostických ústavů. Jedná se o dětský domov internátního typu se třemi (z hlediska pohlaví a věku heterogenními) výchovnými skupinami. Sourozenci jsou organizačně zařazeni do stejné výchovné skupiny.

Tab. č. 2: počet výchovných skupin, počet svěřenců a zařazení do škol

Výchovná skupina	Počet svěřenců	MŠ	ZŠ	ZvŠ	Žáci SOU	Žáci SŠ	Dívky	Sourozenecké skupiny
I.	12	1	5	1	4	1	8	1x3, 2x2
II.	12	1	6	1	4	0	5	1x4, 3x2
III.	12	3	6	0	3	0	6	2x3, 1x2
Celkem	36	5	17	2	11	1	19	25

Děti předškolního věku a děti plnící povinnou školní docházku navštěvují mateřskou, základní a zvláštní školu v nejbližším okolí domova. Dvě děti se sluchovou vadou pobývají během pracovního týdne na internátě speciální školy. K přípravě na budoucí povolání jsou využívány zejména střední školy v Ostravě (SOU stavební - obor čalouník, truhlář, zedník, SOU dopravní - obor automechanik, autoklempíř, SIŠ a SOU - obor vychovatelství, prodavač-řezník - celkem 10 svěřenců), dále pak školy v blízkých městech (SOU poštovní Opava - obor poštovní manipulant, SOU Baron School Havířov - obor prodavač - celkem 2 svěřenci). Dva svěřenci setrvávají v domově na základě uzavřené dohody.

HODNOCENÍ KVALITY VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Výchovně-vzdělávací program

Ředitel předložil písemně zpracovanou základní charakteristiku výchovně-vzdělávacího programu včetně adaptační fáze. Dlouhodobým výchovným záměrem je příprava svěřenců na samostatný život v dospělosti. Výchovnými cíli pro uskutečnění tohoto záměru jsou rozvíjení schopností dětí, upevňování základních hygienických a společenských návyků, úprava hodnotového žebříčku, vytváření dobrých mezilidských vztahů, vyhledávání individuálních pozitivních motivačních nástrojů, integrace dětí do běžné populace atd. Cíle a prostředky k naplnění výchovně- vzdělávacího programu jsou v obecné podobě obsaženy v plánu práce a v domácím (vnitřním) řádu dětského domova.

Stanovený výchovně-vzdělávací program odpovídá pojetí výchovy v dětském domově internátního typu. Výchovně-vzdělávací proces je realizován ve třech stabilních, koedukovaných a věkově nelimitovaných výchovných skupinách. Sourozenecké vztahy jsou při zařazování do výchovných skupin a při ubytování respektovány.

Adaptační fázi pobytu dítěte v dětském domově je v rámci výchovně-vzdělávacího programu věnována náležitá pozornost. Nově přijatý svěřenec je v rámci primární adaptační fáze postupně seznamován s vnitřními pravidly života v domově jak pedagogickými pracovníky, tak i za pomoci přiděleného vrstevníka nebo staršího svěřence. Průběh adaptace je vyhodnocen a písemně zaznamenán do osobního listu dítěte.

Pravidla pro používání vlastních věcí jsou částečně stanovena v právech a povinnostech svěřenců uvedených v domácím řádu. Svěřenci mají svoje soukromé vlastnictví a mají za ně zodpovědnost. Povinností vychovatelů je mít přehled o vlastnictví svěřenců a registrovat vzájemnou výměnu (nebo prodej) osobních věcí.

Svěřenecká samospráva je ustanovena, každou výchovnou skupinu reprezentují dva starší svěřenci. Samospráva projednává aktuální záležitosti přímo s ředitelem. Každý pátek se uskutečňuje společné sezení celého dětského kolektivu domova s vedením, někdy i za účasti vychovatelů. Zápisy z tohoto sezení jsou vyvěšovány na nástěnce ve vestibulu a zaznamenány v knize vzkazů. Z jejich obsahu vyplynulo, že páteční sezení mají charakter „provozní porady“ pro svěřence. Není zde prostor pro reflexi a seberefexi svěřenců a nejsou pojímány jako součást hodnotícího systému.

Systém hodnocení svěřenců je nepropracovaný. Vychovatelé si píší kusé poznámky o prohřešcích dětí vedoucí ke snížení kapesného. Do osobního listu dítěte zapisují stručné měsíční hodnocení orientované na školní výsledky a chování. Pravidelné hodnocení svěřenců v rámci kolektivu výchovné skupiny není prováděno. Přebírání kapesného stvrzují svěřenci svým podpisem, při srážce není zapsán důvod této sankce.

Svěřenci se podílejí na estetizaci prostředí v domově. Mohou dotvářet vzhled svých pokojů, jejich výtvarné práce jsou využívány při výzdobě společných prostor. Zapojují se do úklidových prací. Domácí práce mají možnost vyzkoušet si v omezeném rozsahu. Mohou prát ve vířivých pračkách, žehlit apod.

Zájem a nadání svěřenců jsou vedením dětského domova podporovány a svěřenci mají možnost zapojovat se do zájmových kroužků, sportovních aktivit a akcí ve městě. Obyvateli městské části je dětský domov vnímán jako integrální součást zástavby, negativní postoje okolních obyvatel ke svěřencům jsou ojedinělé.

Individuální vzdělávací potřeby svěřenců jsou plně respektovány a zohledňovány při volbě vhodné školy a vzdělávacího programu. Vychovatelé nevedou individuální plány výchovného

působení na svěřence. Zpracovávají pouze měsíční, spíše hodnotící charakteristiky svěřenců.

Osobní volno svěřenců, finanční a věcnou pomoc, zdravotní péči, návštěvy rodičů v dětském domově a pobyt dítěte u rodiny upravuje vnitřní řád. Během návštěv jsou rodiče o svém dítěti informováni vychovatelkou. Pravidelné písemné informování zákonných zástupců není zavedeno. Informování jsou pouze rodiče, kteří o dítě projevují zájem. Těmto rodičům poskytují pracovníci domova v případě potřeby i právní rady, pomáhají jim ve snaze upravit si svoje životní podmínky tak, aby byla možnost návratu dítěte k rodině. Tyto případy jsou však sporadické.

V rámci výchovně-vzdělávacího programu není cíleně rozpracována prevence sociálně-patologických jevů, což snižuje jeho bezpečnost. Z hlediska výchovy svěřenců k sebeobsluze a samostatnosti je program málo tvůrčí a stimulující.

Výchovně-vzdělávací program má průměrnou úroveň.

Podmínky pro výchovně-vzdělávací činnost

Výchovně-vzdělávací činnost v dětském domově zajišťují celkem dvacet dva pracovníci. Pedagogický sbor tvoří ředitel a šest vychovatelů (pět žen a jeden muž). Všechny vychovatelky i ředitel školského zařízení mají v souladu s § 2 odst. 4 vyhlášky MŠMT č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilost pro práci v tomto typu školského zařízení. Šestý pedagog má středoškolské vzdělání nepedagogického směru a v letošním školním roce dokončuje studium vychovatelství na Ostravské univerzitě. Nikdo ze zaměstnanců v uplynulém období neabsolvoval sociálně psychologický ani experienciální psychoterapeutický výcvik pro pracovníky školských zařízení. Provoz dětského domova zajišťují sociální pracovníce (statutární zástupkyně ředitele), tři pomocné vychovatelky (dvě noční a jedna denní) a deset provozních zaměstnanců (vedoucí jídelny, tři kuchařky, pomocnice v kuchyni, švadlena, prادلena, dvě uklízečky a údržbář). Školské zařízení nezaměstnává žádné odborné pracovníky.

Nepedagogičtí pracovníci jsou při výchovně-vzdělávací činnosti využíváni sporadicky (pouze při výpomoci dětí v kuchyni), čímž se pro svěřence podstatně snižují možnosti identifikačních vzorů a modelů chování.

Tab. č. 3: personální zajištění školského zařízení

Zaměstnanci	Celkový počet	Z toho žen
Ředitel	1	0
Statut. zástup. - soc. pracov.	1	1
Vedoucí vychovatel	0	0
Vychovatelé	6	5
Pomocní vychovatelé	3	3
Psycholog, etoped	0	0
Ostatní zaměstnanci	11	10
Celkem	22	19

Dětský domov sídlí v třípodlažní budově ve starší sídlištní zástavbě města. K budově přiléhá

velký oplocený pozemek, který je využíván především k relaxační a sportovní činnosti dětí. Hřiště s betonovým povrchem slouží v zimních měsících jako kluziště.

Prostorové podmínky celého objektu umožňují provoz daného typu zařízení a odpovídají psychohygienickým zásadám. Pro realizaci aplikovaného výchovně-vzdělávacího systému disponuje školské zařízení dostatkem potřebně vybavených místností.

Každá výchovná skupina má k dispozici dvou a třílůžkové ložnice, obývací pokoje, herny a odpovídající sociální zařízení. Cvičné kuchyňky chybí, čímž je částečně omezena možnost připravit svěřence na plnohodnotný samostatný život. Velikost ložnic i jejich vybavení poskytují svěřencům dostatek soukromí i intimity. Děti si interiér dotvářejí svými hračkami a vlastní výzdobou. Pro sportovní vyžití mohou děti využívat tělocvičnu a posilovnu. Materiální vybavení pro zimní i letní sporty je nadstandardní.

Materiálně-technické zázemí pro výchovně-vzdělávací, zájmové a volnočasové aktivity uvnitř dětského domova je na odpovídající úrovni. Každá výchovná skupina má svůj počítač. Děti mohou průběžně využívat kvalitně vybavenou knihovnu s bohatým knižním fondem a počítačem, která je využívána staršími svěřenci jako studovna.

Školské zařízení disponuje dostatečným počtem místností, které pro pedagogy i provozní zaměstnance tvoří kvalitní zázemí a vytváří příznivé pracovní podmínky.

Společné prostory školského zařízení jsou esteticky upravené, v celém objektu je udržován pořádek a čistota. Zásady výchovy prostředím jsou respektovány.

Stravování všech svěřenců zajišťuje vlastní centrální kuchyně s jídelnou. Pitný režim je zabezpečen po celý den i noc.

Podmínky pro výchovně-vzdělávací činnost jsou velmi dobré.

Organizace, formy a metody výchovně-vzdělávací činnosti

Domácí (vnitřní) řád dětského domova byl vypracován v říjnu letošního školního roku. Při kontaktu s dětmi bylo členy inspekčního týmu ověřeno, že obsah vnitřního řádu znají a přijali jej. Dokument je jasný a srozumitelný, pro mladší děti je užíván ústní výklad.

Denní režim doplňující domácí řád zohledňuje věk a školní povinnosti svěřenců. Je rozdílný pro pracovní dny a dny volna. Zařazení přípravy na vyučování na dobu po příchodu dětí ze školy snižuje možnost jejich relaxace.

Součástí vnitřního řádu jsou pravidla vyplácení kapesného. Kritéria vedoucí ke snížení měsíční vyplácené částky jsou formulována příliš obecně. Svěřenci se ke svému hodnocení v souvislosti s výší kapesného nemají možnost vyjádřit, nejsou pro to vytvořeny podmínky. O přidělení kapesného jednotlivcům spolu diskutují pouze kmenoví vychovatelé každé z výchovných skupin, v potaz je brán i názor pomocné vychovatelky. Výše kapesného je de facto vyjádřením subjektivního postoje vychovatele ke svěřenci.

Spolupráce se školami, které svěřenci navštěvují, je bezproblémová. Vychovatelé docházejí na třídní schůzky. Učitelé základní školy navštěvují dětský domov zhruba dvakrát ročně. Ředitel domova je v telefonickém, v případě aktuální potřeby v osobním styku se všemi řediteli škol.

Stanovení výchovných cílů jak pro výchovné skupiny, tak i pro jednotlivé svěřence s ohledem na jejich individuální výchovně-vzdělávací potřeby a osobnostní zvláštnosti nebylo doloženo. Týdenní plánování výchovných činností je celkově problematické. Má charakter osobní přípravy vychovatele na práci, chybí kooperace obou vychovatelů výchovné skupiny. Obsahová kvalita těchto příprav je nesourodá, souvisí s osobnostními rysy pracovníků. Při výchovné práci jsou střídány řízené a volné činnosti, možnost pozorování výchovné práce v průběhu inspekční činnosti byla omezena vysokou nemocností dětí. Sociální trénink není

realizován v dostatečné míře, probíhá nahodile v průběhu každodenních činností.

Dětský domov nezaměstnává etopeda ani psychologa, v případě problémů se obrací na pedagogicko-psychologickou poradnu. Sociální pracovnice má o dětech velmi dobrý přehled, zná jejich anamnézy i aktuální potřeby. Děti je vnímána jako další teta. V době inspekce se aktivně podílela na péči o nemocné.

Individuální přístup ke svěřencům je uplatňován zejména při přípravě na vyučování, ale i při uplatňování pravidel vnitřního řádu. Podíl represe v činnosti vychovatelů je zanedbatelný.

Organizaci výchovně-vzdělávacího procesu nepříznivě ovlivňují nízká míra kooperace mezi pedagogy a způsob jejich týdenního plánování. Používané metody a formy práce jsou pozitivně motivující, chybí cílené sociální učení. Česká školní hodnotí tuto oblast jako průměrnou.

Interakce a komunikace

Vzájemná komunikace mezi svěřenci je na obvyklé úrovni. Vztahy mezi nimi jsou dobré, občasné vzájemné konflikty nemají charakter šikany a odpovídají věkovým zvláštnostem. Možnosti rozvoje komunikace mezi svěřenci a pedagogickými pracovníky jsou snižené stávající organizací služeb a malou důvěrou zejména starších dětí k dospělým osobám v domově. Jako důvěryhodný se jim jeví hlavně ředitel a sociální pracovnice, těm jsou ochotny svěřit i velmi osobní problémy. Pozitivním přínosem pro vzájemnou komunikaci je funkční samospráva svěřenců.

Denní rekapitulace událostí a zážitků ani jiné setkání členů téže výchovné skupiny s jejich vychovateli neprobíhá. Páteční celoustavní „provozní“ sezení nenabízí možnost vyjádřit se k problémům uvnitř jednotlivých výchovných skupin nebo k diskusi o záležitostech osobního charakteru. Ve vyjádření vlastního názoru však není svěřencům nijak bráněno.

Komunikativní dovednosti svěřenců jsou aktivně rozvíjeny především při přípravě na vyučování. Vzhledem k tomu, že jsou v domově i děti se sluchovou vadou, usilují někteří vychovatelé o zvládání základů znakové řeči. Logopedické péči je věnována v kooperaci se školami náležitá pozornost.

Úroveň interakce a komunikace je průměrná.

Další aktivity významně ovlivňující výchovně-vzdělávací činnost

Osobní zájmy, talent a nadání svěřenců jsou ze strany dětského domova uspokojovány především využíváním nabídky jiných škol a školských zařízení, tělovýchovných, společenských a občanských organizací. Svěřenci jsou zapojeni např. do pohybových a sportovních her, navštěvují náboženství, floorball, taneční skupiny ve vlastních školách. Dále navštěvují Sokol Hrabová (kopaná), DDM (rybářský a keramický kroužek), ZUŠ (výtvarný kroužek) a autoškolu. V rámci výchovné činnosti organizuje dětský domov nepravidelně vlastní zájmové aktivity (s výtvarným a pohybovým zaměřením). Při této činnosti využívají vychovatelé vlastní dovedností a zálib. Velkou oblibu a popularitu má mezi svěřenci hraní počítačových her.

Dětský domov organizuje pro svěřence různorodé akce v domově i mimo domov. Jedná se především o prázdninové a víkendové pobyty, turistické výlety, besídky, soutěže a návštěvy kulturních akcí. Pravidelně je využívána nabídka soutěží a akcí pořádaných jinými dětskými domovy. Úspěšné je pořádání „Regionálního přeboru dětských domovů ve floorbalu“ pro domovy celého regionu. Významným pozitivním prvkem pro úspěšnou realizaci všech akcí je aktivita dětského domova při získávání sponzorských darů, spolupráce s Nadací Terezy

Maxové a Výborem dobré vůle Olgy Havlové. Prožitkem se stal pro děti pobyt na ostrově Grand Canaria, který financovala cestovní kancelář Fischer.

O dění v dětském domově a významných zážitcích jsou děti a mládež informovány v pravidelném měsíčníku „Casino“, který si svěřenci sami vydávají.

Dětský domov dle potřeb využívá služeb psychologů a speciálních pedagogů Pedagogicko-psychologické poradny v Ostravě a odborného vedení speciálních škol. Z pohledu dětského domova je spolupráce s územně příslušným Dětským diagnostickým ústavem v Bohumíně bezproblémová.

Školské zařízení umožňuje realizovat souvislé a průběžné praxe žáků středních a vyšších odborných škol s pedagogickým a sociálním zaměřením i studentů vysokých škol.

Další aktivity významně ovlivňující výchovně-vzdělávací činnost jsou velmi dobré.

Výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

V letošním školním roce se připravuje na budoucí povolání na středních školách třetina z celkového počtu svěřenců. Při výběru učebního oboru je přihlíženo ke schopnostem a zájmové orientaci jednotlivců. Prospěch a chování svěřenců během pobytu ve školách jsou sledovány, aktuální problémy ihned řešeny. Přípravě na výuku je věnována ze strany pedagogických pracovníků domova trvalá pozornost. Odchod zletilého svěřence z domova před ukončením profesní přípravy je ojedinělým jevem. Vedení domova pomáhá zletilým svěřencům při hledání bydlení i zaměstnání. V regionu je vysoká nezaměstnanost, takže řada bývalých svěřenců je evidována úřadem práce.

Evidence bývalých i současných svěřenců je vedena. Od roku 1969, kdy dětský domov vznikl, je každých deset let pořádán sraz bývalých obyvatel a pracovníků domova. Úspěšnost uplatnění svěřenců v samostatném životě je dle sdělení ředitele asi sedmdesátiprocentní.

Hostilní projevy vůči školskému zařízení nebo osobám a útěky nebyly zaznamenány. Z jedenácti žáků učilišť devět kouří při pobytu mimo domov. Ředitelem byl zjištěn experimentální kontakt pěti svěřenců s marihuanou. Jeden z nich byl s drogou přistížen, čtyři se k experimentování přiznali. Pedagogové pracují s informací o sociálně patologických jevech směrem k dětem při denní výchovné činnosti. Konkrétní případy jsou rozebírány.

Výsledky výchovně-vzdělávací činnosti jsou z dlouhodobého hlediska velmi dobré.

Hodnocení kvality výchovně-vzdělávací činnosti

V době konání inspekce byl dětský domov postižen vysokou nemocností dětí, podmínky pro hodnocení kvality výchovně-vzdělávací činnosti tím byly výrazně ztíženy. Úroveň výchovně-vzdělávací činnosti dětského domova je průměrná.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Školské zařízení nemá vytvořen ucelený systém plánování. Dlouhodobé koncepční záměry nejsou jednoznačně formulovány. Ředitel nemá zatím dostatečně promyšlené koncepční záměry (v souvislosti s připravovaným zákonem o výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních), směrem k plánovanému přechodu z dětského domova internátního typu na domov rodinný. Má zpracovanou studii potřebných vnitřních stavebních úprav. Projekt byl neúspěšně předložen k posouzení Školskému úřadu v Ostravě.

Podmínky a potřeby zařízení jsou zakomponovány do střednědobého plánu na daný školní rok. V něm jsou obsaženy obecně formulované úkoly směřující do výchovně-vzdělávací oblasti a okrajově úkoly týkající se problémů materiálně-technických, zvyšování profesní úrovně zaměstnanců, organizace práce a dokumentace. V oblasti výchovy a vzdělávání se plánování zaměřuje na sociální učení, ale bez individualizace. Výchovné cíle jsou stanoveny, prostředky k jejich dosažení jsou pouze naznačeny. Zodpovědnost a termíny plnění jsou určeny. Problematika metod a forem práce a sledování kvality pracovních výkonů není zahrnuta.

Návaznost krátkodobých plánů zajišťujících práci ve výchovných skupinách není vzhledem k formálnímu zpracování ročního plánu zřetelná. Chybí jim adresnost vůči skladbě dětí v jednotlivých skupinách a jejich podmínkám. Tyto plány mají spíše charakter poznámek a týdenní přípravy, než promyšleného pedagogického záměru. Každý vychovatel plánuje sám za sebe bez spolupráce se střídajícím kolegy.

Svěřenci nemají možnost participovat na přípravě týdenních činností. Vzhledem k absenci hodnotící části v pedagogických radách nebylo možné průkazně zjistit, jak jsou zohledňovány názory a připomínky zaměstnanců při ročním plánování. S ročním plánem byly pracovníci seznámeni na pedagogické radě 4. října 2000, předán jim byl 1. listopadu 2000.

Plánování výchovně- vzdělávací práce a organizace provozu nemá systémový charakter. Je postaveno na nahodilosti a nekonceptnosti. Sledovaná oblast je hodnocena jako pouze vyhovující.

Organizování

Vedení dětského domova tvoří ředitel a jeho statutární zástupkyně (sociální pracovnice). Poradním orgánem ředitele je pedagogická rada, která se schází bez pevně stanovených termínů. Z předložených zápisů vyplynulo, že pedagogická rada se při jednání zabývá především organizací akcí, provozem a jen okrajově pedagogickou problematikou. Plán pedagogických rad nebyl předložen.

Chod školského zařízení se řídí organizačním a vnitřním řádem. Organizační schéma vymezující vztahy nadřízenosti a podřízenosti bylo zpracováno ředitelem zařízení během inspekční činnosti. Kompetence jednotlivých pracovníků jsou vymezeny a vyplývají z obsahu pracovních náplní. Ředitel delegoval některé pravomoci na vedoucí úseku (ekonomického a stravovacího). Organizační struktura umožňuje dobré vedení dětského domova.

Dokumentace školského zařízení upravující organizaci výchovně-vzdělávací činnosti je vedena v souladu s platnými právními normami.

Osobní spisy svěřenců jsou uloženy u sociální pracovnice a dostatečně zabezpečeny před zneužitím nebo zcizením.

Výroční zpráva o činnosti školského zařízení za školní rok 1999/2000 podává stručné základní údaje o činnosti dětského domova, avšak postrádá sebehodnocení vycházející z analýzy uplynulého období. Zápis o projednání v pedagogické radě chybí. Další operativní dokumentace vytváří kvalitní vnitřní informační zdroj. Aktuální informace jsou předávány převážně ústně a pomocí nástěnek.

Informace směrem k veřejnosti s oficiálním stanoviskem schvaluje a podepisuje ředitel. K informování obecné komunity o životě dětí v dětském domově jsou využívány tisk a média. Školské zařazení se prezentuje na veřejnosti zejména úspěchy svých dětí ve sportovních soutěžích.

Spolupráci se školami, ve kterých se svěřenci vzdělávají, zajišťují kmenoví vychovatelé, v případě potřeby ředitel. Kontakt s dalšími zainteresovanými orgány je v kompetenci sociální pracovnice. Absence plánů v jednotlivých oblastech spolupráce vede k nahodilosti a je postavena především na osobních kontaktech jednotlivců.

Organizačně je chod školského zařízení dlouhodobě zaveden bez ohledu na měnící se podmínky. Sledovaná oblast je hodnocena jako průměrná.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitel školského zařízení upřednostňuje při vedení pracovníků demokratický styl řízení, jeho statutární zástupkyně spíše autoritativní. Vztah ředitele k podřízeným pracovníkům je založen na vzájemné důvěře. Řízení jako celek je účinné, nemá však dostatečnou oporu v systému plánování a kontrolní činnosti.

Vedení dětského domova využívá dobrých nápadů pracovníků, většina pedagogů se profilovala v některé zájmové oblasti. K dalšímu vzdělávání jsou pracovníci dostatečně motivováni, v současné době studují vychovatel a pomocná vychovatelka, další dva si podali přihlášku ke studiu na Ostravské univerzitě. Vzdělávacích akcí dle aktuální nabídky Pedagogického centra Ostrava se účastní především vychovatelé.

Systém morálního a hmotného stimulování pracovníků je vytvořen pouze částečně, kritéria pro přiznání osobních příplatků nebyla písemně zpracována, pracovníci je neznají. Ředitel zvolil systém konkrétního zdůvodňování přidělené finanční částky u jednotlivých pracovníků. Malá propracovanost kontrolního systému neumožňuje dostatečnou provázanost kontrolních a hospitačních zjištění s osobním ohodnocením každého pracovníka. Pravidelné hodnocení pracovníků není prováděno.

Systém, rozsah a efektivnost vedení a motivování pracovníků jsou průměrné.

Kontrolní mechanismy

Vzhledem k organizačnímu uspořádání dětského domova má kompetenci řídit, kontrolovat a hodnotit pedagogické pracovníky pouze ředitel, provozní zaměstnance také statutární zástupkyně. Kontrolní a hospitační činnost ředitele nebyla na první pololetí stávajícího školního roku písemně plánována. Dle ústního vyjádření upřednostňuje ředitel pravidelnou průběžnou kontrolu.

Z realizovaných hospitací předložil ředitel písemné záznamy, stvrzené podpisem kontrolovaného pracovníka. Výstup z této činnosti není dostatečný, průběh sledované činnosti je stručně zachycen formou osobních poznámek, chybí sledovaný cíl. Není zaznamenáno, u které výchovné skupiny a s jakým počtem aktuálně přítomných dětí hospitaace proběhla. O kvalitě práce provozních zaměstnanců se přesvědčuje ředitel pouze při běžném kontaktu. Záписy z kontrol nejsou prováděny. Analýza kontrolní a hospitační činnosti je sporadicky

a v obecné poloze realizována na jednáních pedagogické rady.

Systém hodnocení pracovníků v návaznosti na kontrolní a hospitační činnost není zpracován, pro sledování a hodnocení kvality práce nejsou vytvořeny adekvátní evaluační nástroje.

Systém, rozsah a kvalita kontrolních mechanismů jsou nekoordinované a málo efektivní. Zpětnovazební informace nejsou dostatečně využívány. Kontrolní mechanismy jsou pouze vyhovující.

Hodnocení kvality řízení

Kvalitu řízení hodnotí Česká školní inspekce jako průměrnou.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení čj. 11 446/99-21 ze dne 21. 1. 1999
- Zřizovací listina čj. 30 636/94-61 ze dne 8. 12. 1994, Dodatek č. 1 ke zřizovací listině ze dne 10. 5. 1996, čj. 19 370/96-61
- koncepce rozvoje zařízení v podmínkách právní subjektivity
- návrh statutu dětského domova
- plán práce na školní rok 2000/2001
- výroční zprávy o činnosti a hospodaření školského zařízení
- charakteristika výchovně-vzdělávacího programu
- organizační řád
- zápisy z pedagogických rad a provozních porad
- plán hospitační činnosti ředitele na II. pololetí školního roku 2000-2001
- zápisy z provedených hospitací
- personální dokumentace
- přehled zaměstnanců a funkcí
- domácí (vnitřní) řád
- režim dne pro pracovní a volné dny (doplňek vnitřního řádu)
- osobní spisy svěřenců
- přípravy týdenní výchovné činnosti jednotlivých vychovatelů
- rozpis služeb vychovatelů
- denní záznamy
- kniha vzkazů
- knihy návštěv (svěřenců a úředních)
- hospodářská a účetní evidence
- evidence kapesného, vkladní knížky svěřenců
- jednací protokol
- evidenční (kmenná) kniha svěřenců
- kroniky, fotokroniky

ZÁVĚR

Zásadní pozitiva:

- promyšlený přístup ke svěřenci v průběhu adaptační fáze
- plná akceptace individuálních vzdělávacích potřeb svěřenců
- funkční svěřenecká samospráva
- odborná a pedagogická způsobilost pedagogických pracovníků
- kvalitní knihovna podporující vztah svěřenců k literatuře
- nadstandardní sportovní vybavení a podmínky pro tělovýchovné aktivity přímo v budově
- integrace svěřenců mezi vrstevníky prostřednictvím zájmových aktivit organizovaných jinými subjekty

Zásadní negativa:

- neúplný a málo účinný systém hodnocení svěřenců
- nedostatečné využívání výchovně stimulačních možností kapesného
- minimální kooperace vychovatelů při plánování týdenní činnosti
- absence cíleného sociálního tréninku
- formální a obecné plánování nevycházející z podmínek zařízení a z průběžného sebehodnocení
- jmenování sociální pracovnice statutární zástupkyní ředitele
- nedostatky v realizaci kontrolní a hospitační činnosti

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu Dětskému domovu Ostrava - Hrabová jsou využívány efektivně ve prospěch svěřených dětí a v souladu s obsahem výchovně-vzdělávacího programu. Darovací smlouvy sponzorských darů jsou zakládány a uchovávány.

Dětský domov se v obsahu prováděné výchovně-vzdělávací činnosti drží stereotypu internátní výchovy a málo reflektuje trendy a posuny ve vnímání úkolů a poslání zařízení pro výkon ústavní péče.

Kvalita výchovně-vzdělávací činnosti je celkově na průměrné úrovni.

Oblasti řízení nejsou dostatečně promyšlené a propracované, netvoří ucelený systém.

Kvalita řízení je celkově na průměrné úrovni.

Dětský domov Ostrava - Hrabová je Českou školní inspekcí hodnocen celkově jako průměrný.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři a další zaměstnanci ČŠI:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Ludmila Konopková	Mgr. Ludmila Konopková, v. r.
Členové týmu	Mgr. Antonín Grulich	Mgr. Antonín Grulich, v. r.
	Mgr. Hana Štefková	Mgr. Hana Štefková, v. r.

V Brně dne 9. února 2001

Datum a podpis ředitele stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 12. únor 2001

Razítko

Ředitel školského zařízení	Podpis
Vladimír Lankočí	Vladimír Lankočí, v. r.

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školského zařízení dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň

Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují činnost ústavu a průběh výchovně-vzdělávacího procesu</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy): Magistrát města Ostravy, odbor školství	2001-02-26	122 093/01
Zřizovatel: MŠMT	2001-02-26	122 094/01

Připomínky ředitele školského zařízení

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
—	—	Připomínky nebyly podány.